

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. május 31.*

„Előzetes döntéshozatal — EUMSZ 45. cikk — Munkavállalók szabad mozgása — Belgiumban lakóhellyel rendelkező személy olaszországi használatra szánt járművének nyilvántartásba vételére vonatkozó kötelezettség”

A C-420/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal de première instance francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű elsőfokú bíróság, Belgium) a Bírósághoz 2015. július 30-án érkezett, 2015. június 12-i határozatával terjesztett elő az

U ellen folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök (előadó), M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- U képviseletében J. Waldron avocate,
- a görög kormány képviseletében S. Papaïoannou és K. Nasopoulou, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében D. Martin és M. Kellerbauer, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 18., EUMSZ 20., EUMSZ 45., EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikk értelmezésére vonatkozik.

* Az eljárás nyelve: francia.

- 2 E kérelmet az U olasz állampolgár, az Európai Bizottság tisztviselője ellen amiatt indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő, hogy egy Olaszországban nyilvántartásba vett gépjárművel közlekedett Belgiumban.

Jogi háttér

A belga jog

- 3 Az arrêté royal du 20 juillet 2001, relatif à l'immatriculation des véhicules (a járműnyilvántartásról szóló, 2001. július 20-i királyi rendelet, *Moniteur Belge*, 2001. augusztus 8.; a továbbiakban: 2001. július 20-i királyi rendelet) 2. cikkének 1. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A jármű forgalomba helyezésének feltétele, hogy azt korábban nyilvántartásba vették, és a nyilvántartásba vétel során kibocsátott rendszámot azon elhelyezték.”

- 4 E cikk 2. §-a értelmében ugyanakkor számos jármű esetén nem kötelező a nyilvántartásba vétel a járművek sajátos jellemzői miatt.

- 5 E rendelet 3. cikkének 1. §-a a következőket írja elő:

„A Belgiumban lakóhellyel rendelkező személy köteles a Belgiumban forgalomba helyezni kívánt járművet a 6. cikk szerinti járműnyilvántartásba bejegyeztetni, akkor is, ha a jármű külföldi nyilvántartásba már be van jegyezve.

Belgiumban rendelkezik lakóhellyel az a személy, aki a következő feltételek valamelyikének megfelel:

- a) valamely belga település népesség-nyilvántartásában szerepel;

[...]

[...]”

- 6 E cikk 2. §-a felsorolja azokat az eseteket, amikor a Belgiumban lakóhellyel rendelkező személyek által forgalomba helyezett, külföldön nyilvántartásba vett jármű belgiumi nyilvántartásba vétele nem kötelező.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 7 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy 2013. november 22-én U az Olaszországban nyilvántartásba vett gépjárművét vezette, amikor a brüsszeli (Belgium) rendőrség ellenőrizte.

- 8 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a rendőrség által felvett jegyzőkönyv szerint U állandó lakóhelye Belgiumban található, továbbá olasz és belga vezetői engedéllyel rendelkezik.

- 9 Az említett bíróság előtt U pontosította, hogy a Bizottság tisztviselője, és megosztva tartózkodik Belgiumban és Olaszországban, amely utóbbi országba hetente hazalátogat a Pisai Egyetemen folytatott oktatói tevékenysége, valamint – többek között az édesapja betegségével összefüggő – családi okok miatt. U kifejtette, hogy két gépjármű tulajdonosa, amelyek egyikét Belgiumban, a másikat pedig Olaszországban vették nyilvántartásba, és az utóbbit elsősorban e második tagállamban való használatra szánja. Emellett kifejtette, hogy az ellenőrzés napján csak átutazóban volt Belgiumban, és előző nap

még Olaszországban tartózkodott, ahonnan egy németországi előadásra tartott egy másik személlyel együtt, akit útközben, Brüsszelben vett fel. Tervei szerint az előadás befejeztével visszatért volna Olaszországba, és ott hagyta volna a járművét, majd repülővel utazott volna vissza Brüsszelbe.

- 10 A tribunal de police de Bruxelles (brüsszeli szabálysértési bíróság, Belgium) a 2014. szeptember 10-i ítéletével pénzbírságot szabott ki U-val szemben, többek között mivel a 2001. július 20-i királyi rendelet rendelkezéseit megsértve egy Belgiumban nyilvántartásba nem vett gépjárművet helyezett közúti forgalomba.
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság – amely az U által benyújtott fellebbezés tárgyában eljár – emlékeztet arra, hogy a 2001. július 20-i királyi rendelet 2. és 3. cikkének az EUM-Szerződés személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel való esetleges összeegyeztethetlenségével kapcsolatos kérdés egyrészt a belga Conseil d'État (államtanács) 2001. június 13-i 31.530/4. sz. véleményének, másrészt a Bíróság 2005. december 15-i Nadin és Nadin-Lux ítéletének (C-151/04 és C-152/04, EU:C:2005:775) tárgyát képezte.
- 12 E körülmények között a tribunal de première instance francophone de Bruxelles (brüsszeli francia nyelvű elsőfokú bíróság, Belgium) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Ellentétes-e a [...] 2001. július 20-i királyi rendelet 2. és 3. cikke az [EUMSZ] 18., 20., 45., 49. és 56. cikk[el] annyiban, amennyiben az Európai Unió [Belga Királyságon] kívüli másik tagállamában lakóhellyel rendelkező személy tulajdonában lévő, ez utóbbi tagállamban nyilvántartásba vett járművek Belgiumban való közlekedése – még akkor is, ha csak az országon való átutazásról van szó – a belgiumi nyilvántartásba vétel feltételéhez kötött, ha a személy Belgiumban is lakóhellyel rendelkezik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 13 Ami mindenekelőtt a Szerződés alapeljárásra alkalmazandó rendelkezéseit illeti, rá kell mutatni arra, hogy az U-hoz hasonló uniós polgár, aki valamely intézmény vagy ezen intézmény szervének munkavállalója a származási tagállamán kívüli tagállamban, az EUMSZ 45. cikk hatálya alá tartozik (lásd ebben az értelemben: 2000. október 3-i Ferlini ítélet, C-411/98, EU:C:2000:530, 42. pont; 2004. december 16-i My ítélet, C-293/03, EU:C:2004:821, 47. pont; 2016. október 6-i Adrien és társai ítélet, C-466/15, EU:C:2016:749, 24. és 25. pont).
- 14 Ezért az alapeljárásban nem releváns az EUMSZ 49. cikk, amely tiltja a letelepedés szabadságának korlátozásait, mivel e szabadság valamely tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésének és folytatásának lehetőségére vonatkozik.
- 15 Ebben az összefüggésben az EUMSZ 56. cikk sem releváns, mivel a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratok nem tartalmaznak egyetlen olyan elemet sem, amely alapján kapcsolat lenne megállapítható az alapeljárásbeli helyzet és az ebben a cikkben foglalt szolgáltatásnyújtási szabadság gyakorlása között.
- 16 Az EUMSZ 18. cikk ugyanis csak az uniós jog által szabályozott azon esetekben alkalmazható önállóan, amelyekre a Szerződés nem tartalmaz hátrányos megkülönböztetést tiltó különös szabályt. Márpedig a munkavállalók szabad mozgásával összefüggésben az EUMSZ 45. cikk rögzíti a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét (lásd ebben az értelemben: 2012. október 25-i Prete ítélet, C-367/11, EU:C:2012:668, 18. és 19. pont).

- 17 Végetzetül, az EUMSZ 20. cikk, bár létrehozza az uniós polgárságot, megelégszik annak kimondásával, hogy az uniós polgárokat megilletik a Szerződés által rájuk ruházott jogok, és terhelik a Szerződésben előírt kötelezettségek. Az tehát nem alkalmazható e tekintetben önállóan, a Szerződésnek az uniós polgárok jogait és kötelezettségeit szabályozó különös rendelkezéseitől elválasztva (lásd ebben az értelemben: 2004. december 16-i My ítélet, C-293/03, EU:C:2004:821, 32. pont).
- 18 E megfontolásokra tekintettel az EUMSZ 18., EUMSZ 20., EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikk nem releváns az alapeljárás keretében.
- 19 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést át kell fogalmazni akként, hogy az EUMSZ 45. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami jogszabály, amely az ebben a tagállamban lakóhellyel rendelkező munkavállalót arra kötelezi, hogy nyilvántartásba vetessen az említett tagállamban egy, a tulajdonában lévő, valamely másik tagállamban nyilvántartásba vett járművet annak érdekében, hogy azzal az első tagállam területén – akár csak időnként is – közlekedhessen.
- 20 E tekintetben először is rá kell mutatni arra, hogy az EUMSZ 45. cikkel ellentétes bármely olyan intézkedés, amely – bár állampolgársági alapon történő hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazandó – alkalmas arra, hogy megzavarja vagy kevésbé vonzóvá tegye a Szerződés által biztosított alapvető szabadságoknak az uniós polgárok általi gyakorlását (2016. október 6-i Adrien és társai ítélet, C-466/15, EU:C:2016:749, 26. pont). Következésképpen az EUMSZ 45. cikk még a személyek szabad mozgásának csekély mértékű vagy kisebb jelentőségű korlátozását is tiltja (lásd ebben az értelemben: 2012. július 12-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-269/09, EU:C:2012:439, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 21 Emellett a valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező munkavállaló számára egy más tagállamban letelepedett társaság által rendelkezésre bocsátott szolgálati jármű előbbi államban való nyilvántartásba vételének e munkavállalót terhelő kötelezettségéről a Bíróság már megállapította, hogy az a munkavállalók szabad mozgása akadályának minősül (lásd ebben az értelemben: 2005. szeptember 15-i Bizottság kontra Dánia ítélet, C-464/02, EU:C:2005:546, 46. és 52. pont; 2005. december 15-i Nadin és Nadin-Lux ítélet, C-151/04 és C-152/04, EU:C:2005:775, 36. pont).
- 22 A Bíróság ezenfelül kimondta, hogy a munkavállalók szabad mozgásának akadályát képezheti az olyan szabályozás, amely – jóllehet az érintett munkavállalók állampolgárságától függetlenül alkalmazandó – nemcsak a munkaerőpiacra való bejutást, hanem a gazdasági tevékenység gyakorlásának feltételeit is befolyásolja (2005. szeptember 15-i Bizottság kontra Dánia ítélet, C-464/02, EU:C:2005:546, 36. és 37. pont).
- 23 Végül a Bíróság az alapügyben szóban forgó 2001. július 20-i királyi rendelet ugyanezen 3. cikkének alkalmazásával kapcsolatos jogvitában lényegében úgy ítélte meg, hogy a tagállamok akkor írhatnak elő az e cikkben szereplőhöz hasonló, a Belgiumban lakóhellyel rendelkező önálló vállalkozó rendelkezésére bocsátott és valamely másik tagállamban már nyilvántartásba vett szolgálati jármű nyilvántartásba vételére vonatkozó kötelezettséget, ha e járművet állandó jelleggel túlnyomórészt ezen első tagállam területén történő használatra szánják vagy ténylegesen így használják (lásd ebben az értelemben: 2005. december 15-i Nadin és Nadin-Lux ítélet, C-151/04 és C-152/04, EU:C:2005:775, 41–43. pont).
- 24 A jelen esetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a 2001. július 20-i királyi rendelet 2. és 3. cikke értelmében a belga hatóságok bírságot szabnak ki a lakóhellyel rendelkező azon személyekre, akik e tagállam közötti közlekedésében a tulajdonukban álló és valamely másik tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművel vesznek részt.

- 25 Meg kell állapítani, hogy az ilyen gyakorlat akadályozza a származási tagállamát elhagyó és munkavállalóként a szabad mozgáshoz való jogával élő, Belgiumban lakóhellyel rendelkező uniós polgárt abban, hogy akárcsak elhanyagolható mértékben is igénybe vegye a belga közúti hálózatot a tulajdonában lévő és valamely másik tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművel.
- 26 E körülmények között a 2001. július 20-i királyi rendelet 2. és 3. cikkével megállapíthatóhoz hasonló nyilvántartásba vételi kötelezettség, jóllehet állampolgárság alapján történő különbségtétel nélkül alkalmazandó a Belgiumban lakóhellyel rendelkező valamennyi személyre, alkalmas arra, hogy kevésbé vonzóvá tegye az EUMSZ 45. cikkben szereplő alapszabadság gyakorlását. Következésképpen az ilyen kötelezettség akadályozza a munkavállalók szabad mozgását.
- 27 Ami az ilyen akadály lehetséges igazolását illeti, a Bíróság rendelkezésére álló információkból kitűnik, hogy az Olaszországban nyilvántartásba vett, U tulajdonában lévő járművet elsősorban az említett tagállamban való használatra szánták.
- 28 Ha a járművet valóban ilyen módon használják, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, akkor nem teljesül a nyilvántartásba vételi kötelezettséget előíró tagállamhoz kapcsolásnak a jelen ítélet 23. pontjában szereplő feltétele.
- 29 Ezért az alapeljárásban szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás csak az EUMSZ 45. cikk (3) bekezdésében kifejezetten szabályozott eltérési lehetőségek címén, vagy akkor lenne elfogadható, ha a Szerződéssel összeegyeztethető legitím célt szolgálna és közérdeken alapuló nyomós okok igazolnák. Azonban ilyen esetben még az is szükséges, hogy e szabályozás alkalmazása az elérni kívánt célkitűzés megvalósítására alkalmas legyen, és ne lépjen túl az annak megvalósításához szükséges mértéken (2005. szeptember 15-i Bizottság kontra Dánia ítélet, C-464/02, EU:C:2005:546, 53. pont).
- 30 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság nem ad elő egyetlen olyan indokot sem, amellyel igazolható lenne a munkavállalók szabad mozgásának akadályozása, amelyet a 2001. július 20-i királyi rendelet 2. és 3. cikke és azok belga hatóságok általi alkalmazása képez. Ehhez hasonlóan a belga kormány sem hivatkozik e rendelkezések semmilyen igazolására.
- 31 E körülmények között a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan tagállami jogszabály, amely az ebben a tagállamban lakóhellyel rendelkező munkavállalót arra kötelezi, hogy az említett tagállamban nyilvántartásba vetesse a tulajdonában lévő, valamely másik tagállamban már nyilvántartásba vett gépjárművet, amelyet elsősorban az utóbbi állam területén történő használatra szánnak.

A költségekről

- 32 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan tagállami jogszabály, amely az ebben a tagállamban lakóhellyel rendelkező munkavállalót arra kötelezi, hogy az említett tagállamban nyilvántartásba vetesse a tulajdonában lévő, valamely másik tagállamban már nyilvántartásba vett gépjárművet, amelyet elsősorban az utóbbi állam területén történő használatra szánnak.

Aláírások